

УКРКООПСПІЛКА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора інституту

Р. А. Драбовська

«29» березня 2021 р.

І. к.

01788042

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора фахового Коледжу

економіки і права ІКІ

Мазур

«29» березня 2021 р.

І. к.

01788042

ПРОГРАМА ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

для абітурієнтів, які вступають на основі освітнього ступеня
бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста,
молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю для здобуття освітньо-
професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за
спеціальністю:
075 «Маркетинг»

РЕКОМЕНДОВАНО

педагогічною радою
фахового Коледжу

від «24» березня 2021 р.
Протокол № 7

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри комерційної
діяльності харчових технологій та
ресторанного обслуговування

від «24» березня 2021 р.
Протокол № 7

ВСТУП

Програму для проведення фахових випробувань абітурієнтів, які вступають на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 075 «Маркетинг» складено на основі державних стандартів вищої освіти.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Абітурієнт повинен

знати: асортимент, якісні характеристики товарів певної групи та виробників товарів, зберігання, технічні можливості, ознаки браку; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцеві; перелік товарів належної якості, що не підлягають обміну (поверненню); правила підготовки товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення прилавкових вітрин; правила розшифрування артикулів, штрихового коду товару; прийоми підбору, примірки, відмірювання, відрізу, комплектування товарів; шкали розмірів і правила їх визначення; правила зберігання порядок використання товарно-касових книг; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, ЕККА; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту, ваговимірювальних приладів; порядок розрахунку з покупцями; правила поводження з тарою; порядок обміну товарів; правила продажу непродовольчих товарів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни;

уміти: обслуговувати покупців, показувати товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей окремих видів товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін, стану моди поточного сезону. Здійснювати відмірювання, зважування, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, відбивати вартість покупки на електронному контрольно-касовому апараті (ЕККА) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати товар до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд виробу, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості, підпрасувувати. Готувати робоче місце: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи ЕККА або контрольно-касову книгу, отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари за групами, видами, сортами з урахуванням товарного сусідства, частоти попиту та зручності роботи. Заповнювати та прикріплювати ярлики ціни. Оформляти вітрини прилавків. Підраховувати гроші (чеки) та здавати їх у встановленому порядку. Прибирати нереалізовані товари і тару. Готувати товари до інвентаризації.

2. РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ

ВИПРОБУВАННЯ

До програми підготовки абітурієнтів включенні питання типових освітніх програм з предметів професійно-теоретичної підготовки продавців: товарознавство, основи галузевої економіки і підприємства, технологія торгівлі, організація товарознавства.

Товарознавство

Розділ 1. Теоретичні основи товарознавства.

Тема 1. Теоретичні основи товарознавства.

Поняття про товар і товарознавство, як наукову дисципліну. Споживча вартість, вартість товару, зв'язок з іншими науками. Якість товарів.

Контроль якості товарів. Методи визначення показників якості. Поняття сортності товарів. Стандартизація товарів, її мета і завдання. Категорії та види стандартів, їх зміст.

Асортимент товарів, визначення, види. Класифікація, її мета і значення. Номенклатура, класифікація, асортимент та кодування товарів.

Розділ 2. Товарознавство непродуктивних товарів.

Тема 2. Швейні товари.

Стислі відомості про сировину, виробництво швейних виробів. Класифікація, асортимент верхнього одягу, легкої сукні, столової, натільної та постільної білизни, головних уборів. Розміри. Маркірування, пакування, умови транспортування, збереження швейних виробів. Вимоги до якості. Розпізнавання асортименту швейних виробів.

Тема 3. Трикотажні товари.

Поняття про трикотажні товари. Властивості трикотажу. Класифікація і групова характеристика трикотажних товарів: верхнього трикотажу для дорослих та дітей, спортивних трикотажних виробів та білизни, білизняних виробів для дорослих та дітей, панчішно-шкарпеткових виробів, рукавиць, головних уборів і шарфів. Розміри.

Маркування, пакування, умови транспортування і збереження трикотажних виробів. Догляд за трикотажними виробами. Вимоги до якості.

Тема 4. Взуттєві товари.

Стислі відомості про шкіряну сировину. Деталі взуття.

Класифікація асортименту шкіряного взуття і його властивості. Гумове і валяне взуття: класифікація, асортимент. Маркування, упакування, умови зберігання.

Тема 5. Парфумерно-косметичні товари.

Класифікація асортименту парфумерних товарів за різними ознаками. Стисла характеристика сировини парфумерного виробництва. Вимоги до якості парфумерних товарів.

Класифікація косметичних товарів. Вимоги до якості парфумерних і косметичних товарів. Упаковка, маркування, умови зберігання.

Туалетне мило: класифікація, характеристика асортименту.

Тема 6. Галантерейні товари.

Класифікація галантерейних товарів. Асортимент текстильної, швейної, шкіряної, металевої галантереї. Ювелірна галантерея.

Вимоги до якості. Маркування, пакування, умови збереження.

Тема 7. Посудогосподарчі товари.

Загальне поняття про силікатні товари. Класифікація і групова характеристика асортименту столового, кухонного, господарчого посуду зі скла, художньо-декоративних виробів.

Види кераміки, властивості, класифікація і асортимент кераміки. Групова характеристика фарфорових, фаянсових, майолікових, гончарних виробів.

Класифікація, асортимент і якість металогосподарчих товарів, металевого посуду, ножово-ножичних виробів, столових приборів за функціональними властивостями.

Посудогосподарчі товари з пластичних мас.

Розпізнавання асортименту скляних, керамічних виробів, господарчих виробів з пластичних мас, металевого посуду.

Тема 8. Електропобутові товари.

Загальні відомості про електропобутові товари. Класифікація, асортимент, вимоги до якості, маркування електропобутових товарів: проводів і шнурів, електроустановчих виробів, побутових джерел світла, електропобутових машин і приладів.

Тема 9. Культтовари.

Загальні відомості про культтовари.

Папір, картон та вироби з них, шкільно-письмові, канцелярські та офісні товари, фото-, кінотовари, музичні товари, іграшки, побутові радіоелектричні товари, годинники, побутові радіоелектронні товари: класифікація, характеристика асортименту. Правила експлуатації. Вимоги до якості. Маркування.

Тема 10. Будівельні матеріали.

Загальні поняття про будівельні матеріали.

Класифікація, асортимент будівельних матеріалів та санітарно-технічних виробів. Вимоги до якості. Маркування, зберігання будівельних матеріалів та санітарно-технічних виробів.

Тема 11. Меблеві товари.

Загальні дані про меблеві товари, вимоги до них. Класифікація меблів за матеріалами, призначенням. Маркування, упакування меблів, зберігання. Гарантійні терміни експлуатації.

Розділ 3. Товарознавство продовольчих товарів

Тема 1. Хімічний склад харчових продуктів, споживна цінність.

Поняття про хімічний склад харчових продуктів.

Основні органічні і неорганічні речовини, їх види, вміст у продуктах харчування, значення для організму людини.

Харчова цінність, засвоєння та калорійність харчових продуктів, залежність харчової цінності від хімічного складу.

Тема 2. Поняття про якість продовольчих товарів.

Поняття про якість.

Головні показники якості продовольчих товарів.

Методи оцінки якості.

Відповідальність підприємств за випуск і продаж недоброякісних товарів.

Тема 3. Свіжі та перероблені овочі і плоди, гриби.

Вегетативні і плодові овочі, насіннячкові плоди, кісткові плоди, ягоди, субтропічні, тропічні плоди, горіхи, перероблені овочі і плоди, гриби, відмінні ознаки, господарчо-ботанічні та помологічні сорти, асортимент, терміни зберігання, основні види сировини, маркування свіжих та перероблених овочів та плодів, поради покупцям.

Тема 4. Бакалійні товари.

Крупи, борошно, макаронні вироби, харчові концентрати, цукор, мед, крохмаль, чай, кава, прянощі, приправи, їх харчова цінність, сировина для виробництва, кулінарні властивості, поради покупцям, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, поради покупцям, терміни зберігання, маркування бакалійних товарів.

Розпізнавання видів, асортименту, відмінних ознак.

Тема 5. Хліб та хлібобулочні вироби.

Хліб з пшеничного, житнього борошна та їх суміші, булочні, бубликові вироби, сухарні вироби, соломка, хлібні палички їх споживча цінність, сировина для виробництва, класифікація, види, асортимент, відмінні ознаки, поради покупцям, терміни зберігання, маркування хлібобулочних виробів.

Розпізнавання видів, асортименту хліба та хлібобулочних виробів.

Тема 6. Кондитерські вироби.

Фруктово-ягідні кондитерські вироби, карамель, какао-порошок шоколад, цукерки, ірис, драже, печиво, пряники, вафлі, торти, тістечка, халва східні солодощі, їх споживна цінність, сировина для виробництва, класифікація, види, асортимент, поради покупцям, терміни зберігання, маркування кондитерських виробів.

Розпізнавання видів.

Тема 7. М'ясо та м'ясні гастрономічні товари.

М'ясо забійних тварин, його споживна цінність, хімічний склад, тканини м'яса, класифікація, асортимент, види, відмінні ознаки, категорії вгодованості, сортовий розруб туш, клеймування м'яса, поради покупцям, терміни зберігання.

М'ясні субпродукти, м'ясні напівфабрикати, бита домашня птиця, їх споживна цінність, сировина для виробництва, класифікація, види, асортимент, відмінні ознаки, перевірка термінів зберігання товарів.

М'ясні гастрономічні товари, сировина для виробництва, споживна цінність, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, терміни зберігання. Маркування м'ясних гастрономічних товарів.

Тема 8. Молоко і молочні гастрономічні товари.

Молоко, вершки, сичугові сири, масло вершкове, морозиво, молочні консерви, кисломолочні продукти, сири, їх споживна цінність, значення в харчуванні людини, сировина для виробництва, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, поради покупцям, терміни зберігання, маркування молочних гастрономічних товарів.

Розпізнавання видів молока, молочних гастрономічних товарів, перевірка термінів зберігання товарів.

Тема 9. Харчові жири.

Рослинна олія, маргарин, тваринні топлени та кулінарні жири, їх споживна цінність, сировина для виробництва, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, терміни зберігання, маркування харчових жирів, поради покупцям,

Тема 10. Яйця і яєчні товари.

Яйця курячі, яєчний порошок, меланж, споживна цінність, класифікація, види, асортимент, відмінні ознаки, терміни зберігання, маркування яєць та яєчних товарів, поради покупцям.

Тема 11. Риба і рибні гастрономічні товари.

Риба жива, охолоджена, морожена, солена, в'ялена, копчена, баликові вироби, нерибні морепродукти, ікра рибна, рибні консерви і пресерви, їх споживна цінність, сировина для виробництва, хімічний склад, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, терміни зберігання, маркування рибних гастрономічних товарів, поради покупцям.

Тема 12. Безалкогольні, слабоалкогольні напої.

Мінеральні води, соки, сиропи, екстракти, газовані безалкогольні напої, квас, купажовані напої, пиво, споживна цінність, сировина для виробництва, класифікація, види, відмінні ознаки, асортимент, терміни зберігання, маркування безалкогольних та слабоалкогольних напоїв.

Основи галузевої економіки і підприємства

Тема 1. Ринкова економіка та її функціонування.

Основні принципи ринкової економіки. Попит і пропозиція. Формування цін реалізації продукції, робіт, послуг. Суть конкуренції, її види та методи.

Тема 2. Підприємство і підприємництво.

Визначення «підприємства і підприємництва». Види і форми організації підприємницької діяльності. Власність і організаційно-правові форми підприємств. Види підприємств та їх класифікація.

Тема 3. Державне регулювання та підтримка підприємництва.

Необхідність і суть державного регулювання та підтримки підприємництва. Державна підтримка підприємництва. Функції та форми державного регулювання економіки.

Тема 4. Ресурсне забезпечення діяльності підприємств.

Поняття і елементи ресурсного потенціалу підприємств, фінансові, матеріальні, нематеріальні, інформаційні. Фонди підприємства, їх склад та структура. Шляхи підвищення ефективності використання фондів.

Тема 5. Науково-технічний прогрес і шляхи його впровадження.

Загальне поняття про науково-технічний прогрес. Основні напрямки науково-технічного прогресу.

Тема 6. Організація оплати праці.

Форми і системи заробітної плати на підприємствах. Працевлаштування і його особливості на підприємствах.

Тема 7. Персонал підприємства та продуктивність праці.

Склад і структура персоналу підприємств сфери послуг (ресторанного господарства, торгівлі). Продуктивність праці. Фактори, які мають вплив на продуктивність праці. Зайнятість і безробіття.

Тема 8. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності.

Підготовка та розробка бізнес-плану. Зміст і структура бізнес-плану суб'єкта підприємницької діяльності. Бізнес-план як перевірка доцільності здійснення підприємницької ідеї.

Тема 9. Загальні умови створення підприємств.

Ідея та види підприємницької діяльності. Статутний фонд підприємства. Суть і порядок утворення статутного фонду. Державна реєстрація підприємства. Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності.

Тема 10. Ризики. Страхування і банкрутство підприємств.

Поняття та класифікація ризиків. Способи зниження ризиків при здійсненні підприємницької діяльності. Суб'єкти та об'єкти страхування. Договір та правила страхування. Поняття банкрутства та причини його виникнення. Особливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності.

Тема 11. Інвестування підприємницької діяльності

Економічна сутність, класифікація та структура інвестицій. Об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності. Іноземні інвестиції. Інвестиційна діяльність у спеціальних (вільних) економічних зонах та територіях.

Тема 12. Правовий статус та етика підприємця

Правовий статус підприємця, його місце і роль в організації (підприємстві). Типи керівників і ділова етика сучасного керівника. Психологія та етика керівника. Дейл Карнегі про основи спілкування з людьми.

Тема 13. Організаційно-правові засади підприємницької діяльності

Реєстрація, засновницькі документи, статутний фонд. Реорганізація та ліквідація підприємства.

Тема 14. Кадрова політика підприємства

Трудові ресурси та персонал підприємства, його структура. Умови укладання трудового договору. Контрактна форма трудового договору.

Технологія торгівлі

Тема 1. Суть, роль зміст та завдання торгівлі

Поняття та сутність торгівлі, характеристика основних її елементів. Суб'єкти торгівлі на ринку товарів та послуг. Організаційно-правові форми суб'єктів торгівлі. Підприємство як суб'єкт торгівлі. Установчі документи підприємств торгівлі(фірми). Бізнес-план. Державна реєстрація.

Принципи побудови організаційних структур служб торгівлі. Організаційна структура служби підприємств торгівлі. Фактори, які впливають на побудову організаційної структури.

Зміст комерційно-посередницької діяльності: принципи, мета і завдання. Поняття посередника. Види посередників.

Тема 2. Організація господарських зв'язків

Сутність та порядок регулювання господарських зв'язків. Перевезення вантажів як вид господарської діяльності.

Договори на підприємствах торгівлі. Поняття та правове регулювання. Види договорів. Порядок укладання та виконання договорів, зміни та розірвання договорів. Класифікація договорів. Договори поставки, купівлі-продажу, перевезення вантажів, договір про пакування, договір про страхування під час перевезення вантажів та ін. Вид угод купівлі-продажу. Види розрахунків по комерційним угодам. Ефективність роботи з організації господарських зв'язків.

Тема 3. Організація закупівлі товарно-матеріальних цінностей

Основи організації матеріально-технічного постачання. Сутність, роль та зміст закупівельної роботи. Планування закупівельної роботи. Вивчення ринку сировини і матеріалів. Методи вивчення та оцінки постачальників. Вибір постачальників. Попит. Пропозиція. Порівняння різних пропозицій.

Організація та оформлення поточних оптових закупівель товарів (товарно-матеріальних цінностей) на товарних біржах, аукціонах, поточних ярмарках (виставках) тощо.

Правила та організація приймання товарно-матеріальних цінностей від постачальників та від матеріально-відповідальних осіб. Нормативні та супровідні документи товарно-матеріальних цінностей. Правила оформлення перевізних документів.

Правила приймання продукції за кількістю та якістю.

Тема 4. Механічне та немеханічне устаткування, тара і ваговимірювальне обладнання

Класифікація, вимоги до немеханічного устаткування. Види немеханічного устаткування, призначення, догляд, безпека при використанні.

Роль тари та упаковки у торгово-технологічному процесі.

Тара: призначення, класифікація, види, маркування. Стандартизація, уніфікація та якість тари. Обіг тари.

Ваговимірювальні засоби; класифікація, вимоги, правила експлуатації.

Тема 5. Технологія перевезення вантажів

Значення та функції транспорту у системі товарообігу. Транспортно-експедиційна діяльність. Принципи діяльності, завдання та обов'язки агента з постачання (експедитора). Організація транспортних перевезень різними видами транспорту. Правила перевезення вантажів. Підготовка вантажів до перевезень. Правила і порядок приймання і відправлення вантажів.

Загальні засади організації вантажно-розвантажувальних робіт. Правила безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах. Забезпечення збереження вантажів під час вантажно-розвантажувальних робіт. Особливості організації і технології розвантажування транспортних засобів.

Вади, які виявляються під час перевірки приймання товару.

Претензійно-іскова робота.

Приймання товару за кількістю, якщо товар надійшов без супровідних документів.

Тема 6. Формування товарних запасів на підприємствах оптової і роздрібною торгівлі.

Роль та функції оптової торгівлі у системі господарських відносин. Структура та інфраструктура оптової торгівлі. Види оптових підприємств та їх класифікація, роль у процесі товарообігу.

Поняття товарних запасів. Порядок формування товарних запасів.

Складське господарство: роль, суть, класифікація. Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу складу. Операції надходження та відпуску товарів на складі. Передача доставлених вантажів, оформлення документації по прийманню-передачі. Приймання вантажів зі складу у відповідності з супровідними документами. Механізація й автоматизація технологічного процесу на підприємствах оптової торгівлі.

Класифікація, функції роздрібних торговельних підприємств. Суть товаропостачання, зміст і основні вимоги до його організації. Організація та технологія товаропостачання роздрібних торговельних підприємств.

Тема 7. Комерційна діяльність під час експортно-імпортних операцій

Основні напрямки розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Види комерційних структур на міжнародному ринку. Міжнародні комерційні торгово-посередницькі операції. Зміст, умови і порядок укладання зовнішньоекономічних контрактів. Система ІНКОТЕРМС. Особливості комерційної роботи під час експортно-імпортних операцій. Організація експортно-імпортних операцій.

Декларування вантажів. Митне оформлення вантажів.

Організація товарознавства

Тема 1. Вступ. Поняття товарознавства. Поняття товару.

Предмет та завдання курсу «Товарознавство». Зв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами. Історія розвитку теорії товарознавства. Продукція. Визначення. Класифікація продукції. Поняття про товар. Найменування товару. Товар у договорах купівлі-продажу; в митній справі.

Тема 2. Класифікація і кодування товару

Поняття і значення класифікації. Вимоги до класифікації товару. Методи класифікації. Правила класифікації. Класифікатори продукції та товарів. Класифікація продукції виробничо-технічного призначення. Кількість товару: визначення, одиниці виміру товарів.

Кодування товарів. Штрихове кодування товарів: його значення; види штрихового коду; склад штрихового коду; зчитування коду. Технологічні штрихові коди. Кодування товарів у системі електронного обміну даних.

Тема 3. Асортимент товару

Поняття асортименту і його роль на ринку. Класифікація асортименту товарів, його властивості та показники. Асортиментна концепція і політика, управління асортиментом. Асортиментний перелік. Асортиментний мінімум. Формування асортименту. Промисловий асортимент: каталоги та каталогізація продукту.

Тема 4. Стандартизація, сертифікація та якість продукції (товару)

Стандартизація. Стандарт. Основні цілі та принципи стандартизації. Стандартизація товарів. Види і категорії стандартів. Сертифікація продукції (товару).

Поняття якості продукції (товару). Показники якості, їх класифікація. Основні властивості продукції; споживчі властивості товарів. Фактори, що формують споживчі властивості товарів. Методи визначення якості. Фактори, що впливають на збереження якості товарів. Контроль якості продукції. Оцінювання якості товарів. Управління якістю продукції. Принципи управління якістю продукції. Відповідність. Оцінювання відповідності.

Дефекти продукції. Умови зберігання і транспортування товарів. Поняття про гарантійний термін і термін придатності товарів. Види тари, її функції та вплив на збереження товарів. Втрати продовольчих товарів у процесі товароруху, види втрат, причини їх виникнення та засоби запобігання. Безпечність та якість товарів. Відповідальність за якість та безпечність продукції (товару).

Тема 5. Експертиза товарів

Поняття і завдання експертизи. Мета експертизи. Об'єкти і суб'єкти експертизи. Методи проведення експертизи. Види експертизи. Структура і зміст висновків експерта. Суть товарної експертизи. Експертиза нормативної і супровідної документації. Експертиза кількості товарів. Експертиза якості товарів.

Тема 6. Класифікація і транспортна характеристика вантажів.

Вантажі. Визначення та основні поняття. Роль перевезення товарів у ланцюзі товарообігу. Товаросупровідна документація. Вантажне маркування. Тара і упаковка. Стандартизація тари та транспортабельність вантажів. Підготовка вантажів до транспортування. Пакування. Роль збереження продукції (товарів) у ланцюзі товароруху. Заходи щодо зниження втрат, пов'язаних з придбанням, доставкою та зберіганнями товарів. Організація приймання і відпуску вантажів за кількістю та якістю. Забезпечення збереження вантажів при вантажно-розвантажувальних роботах.

Тема 7. Фізико-хімічні властивості і умови зберігання основних вантажів

Транспортна характеристика вантажів. Масові вантажі: навальні, насипні та наливні.

Генеральні вантажі: волокнисті вантажі та пряжа; тканини та швейні вироби; галантерейні, парфумерно-косметичні і медичні вантажі; шкіра, шкірсировина і шкіряні вироби; каучук, гума та гумові вироби; пушно-хутрові товари; целюлоза та папір; нафтопродукти і паливно-мастильні матеріали; будівельні матеріали; метали, сплави та металеві вироби; тваринні і рослинні жири та жирові продукти; тютюн та тютюнові вироби; харчові продукти, збереження яких стійке у звичайних умовах; вироби машинобудівельної промисловості; лісоматеріали та вироби з дерева; хімічні вантажі.

Особливо режимні та небезпечні вантажі: товари, які швидко псуються; біотовари; худоба та птиця.

Товарознавчо-комерційна характеристика груп товарів народного споживання (продовольчих та непродовольчих).

Способи та засоби визначення ваги вантажів.

Тема 8. Транспортування вантажів.

Класифікація та транспортна характеристика вантажів. Особливості доставки вантажів (товарів) залізничним, морським, річковим, автомобільним, авіаційним транспортом. Самовивіз товару. Втрати при перевезення вантажів. Страхування. Страхування вантажів під час перевезень. Відповідальність перевізника за збереження вантажу. Контроль стану вантажів під час перевезення. Основні напрями підвищення ефективності вантажоперевезень.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ.

1. Поняття про товар і товарознавство, як наукову дисципліну.
2. Споживча вартість і вартість товару.
3. Якість товару. Сортність.
4. Контроль якості товарів.
5. Методи визначення показників якості.
6. Стандартизація товарів. Категорії і види стандартів.
7. Асортимент товарів, його види.
8. Класифікація товарів, її мета і значення.
9. Кодування товарів.
10. Класифікація і характеристика асортименту непродовольчих товарів: тканин; швейного одягу; трикотажних виробів; шкільно-письмових товарів; меблів; музичних товарів; парфумерних товарів; телевізорів; холодильників – за ознаками групування.
11. Вимоги до якості: косметичних товарів; виробів металевої галантереї; іграшок.
12. Маркування, пакування, умови збереження: посудо-господарчих виробів з пластмас; скловиробів; фарфорових, фаянсових, майолікових і гончарних виробів; металевого посуду та ін.
13. Розпізнавання: зразків тканин за волокнистим складом, переплетенням, оздобленням, призначенням.
14. Розшифрування маркувальних позначень на виробках і тарі.
15. Хімічний склад, харчова цінність, засвоєння та калорійність харчових продуктів.
16. Споживна цінність, класифікація, види: м'ясних субпродуктів; молока; макаронних виробів; копчених рибних товарів; яєць курячих; ковбас; шоколаду.
17. Класифікація і типи твердих сичужних сирів.
18. Смакові товари: класифікація за складом і дією на організм людини.
19. Ділення тушок птиці за способом обробки.
20. Групування асортименту: хлібобулочних виробів; свіжих плодів і овочів.
21. Розпізнавання видів: круп; коренеплодів; цукру; овочів; макаронних виробів; хлібобулочних виробів; консервів і пресервів.
22. Характеристика зразків: сухофруктів; плодових овочів; кондитерських виробів; кисломолочних продуктів.
23. Особливості розміщення та викладки продовольчих і непродовольчих товарів.

24. Види торгівлі, типи магазинів.
25. Роль показу товару у процесі продажу.
26. Тара: види, призначення, особливості приймання.
27. Правила продажу продовольчих і непродовольчих товарів.
28. Значення попередньої підготовки товарів до продажу.
29. Операції з підготовки до продажу окремих груп непродовольчих товарів.
30. Порядок введення книги відгуків та пропозицій.
31. Характеристика методів роздрібного продажу товарів.
32. Торговий інвентар, його призначення і правила користування.
33. Класифікація торгово-технологічного обладнання, його види.
34. Демонстрація: навиків зважування; показу та способів викладки товару; оформлення подарункових наборів; складання та упакування одягу, взуття.
35. Правила експлуатації та безпеки при розвантажувальних та навантажувальних роботах.
36. Соціально-економічне значення охорони праці.
37. Основні законодавчі акти з охорони праці.
38. Вимоги безпеки до торгових залів та складських приміщень.
39. Основні причини травматизму і захворювання на підприємстві.
40. Організаційні та технічні протипожежні заходи.
41. Поняття та сутність торгівлі. Функції в економічному житті України в умовах ринку.
42. Підприємство як суб'єкт торгівлі.
43. Сутність та порядок регулювання господарських зв'язків.
44. Види договорів.
45. Сутність, роль та зміст закупівельної роботи.
46. Правила приймання продукції за кількістю.
47. Правила приймання продукції за якістю.
48. Види немеханічного устаткування, призначення.
49. Роль тари та упаковки у торгово-технологічному процесі.
50. Ваговимірювальні засоби.
51. Правила безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах.
52. Види оптових підприємств та їх класифікація.
53. Зміст та принципи організації торгово-технологічного процесу складу.
54. Операції з відпуску товарів на складі.
55. Суть товаропостачання, основні вимоги до його організації.
56. Вказати предмет, основні завдання товарознавства.
57. Вказати основні ознаки класифікації товарів.
58. Вказати поняття, значення, види штрихового коду.
59. Вказати поняття та показники асортименту.
60. Дати визначення терміну «торгова марка».
61. Назвати категорії стандартів, що діють на території України.
62. Назвати види стандартів та їх відмітні ознаки.
63. Дати визначення поняття «стандартизація».
64. Дати визначення поняття «стандарт».
65. На яких принципах базується стандартизація?
66. Як визначається сертифікація як процедура?
67. Вказати поняття, форми та застосування національного знаку відповідності.

68. Назвати фактори, що формують споживні властивості товарів.
69. Назвати фактори, що впливають на збереження якості товарів.
70. Якими методами досліджується якість товарів?
71. Назвати основні принципи управління якістю продукції.
72. Вказати поняття, види, причини виникнення втрат продовольчих товарів у процесі товароруху.
73. Основні принципи ринкової економіки.
74. Визначення «підприємства».
75. Види підприємств та їх класифікація.
76. Необхідність і суть державного регулювання та підтримки підприємництва.
77. Функції та форми державного регулювання економіки.
78. Шляхи підвищення ефективності використання фондів.
79. Загальне поняття про науково-технічний прогрес.
80. Форми і системи заробітної плати на підприємствах.
81. Стимулювання праці.
82. Продуктивність праці.
83. Зміст і структура бізнес-плану суб'єкта підприємницької діяльності.
84. Статутний фонд підприємства.
85. Поняття та класифікація ризиків.
86. Поняття банкрутства та причини його виникнення.
87. Економічна сутність, класифікація та структура інвестицій.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінка рівня знань абітурієнтів визначається згідно з отриманими балами:

Рівні навч. досягнень	Бали	Абітурієнт знає
I. Початковий (100-110)	100-109	Абітурієнт частково визначає основні поняття і терміни за допомогою екзаменатора.
	110-119	Абітурієнт не чітко орієнтується в основних фінансових, економічних та облікових категоріях. Відтворює окремі фінансові та бухгалтерські операції з помилками в математичних розрахунках.
II. Середній (120-140)	120-129	Абітурієнт відтворює частину програмного матеріалу з фахових дисциплін, усвідомлює застосування знань для розв'язання практичного завдання, у відповіді можуть бути окремі неточності, помилки.
	130-139	Абітурієнт має широкі загальні знання, пов'язані з організацією фінансів підприємства, ведення бухгалтерського обліку в організаціях, розрахунку основних економічних показників.
	140-149	Абітурієнт має конкретні базові знання, пов'язані з відмінними особливостями обліку та фінансів в ринкових умовах господарювання, відображення господарських операцій на бухгалтерських рахунках з певними неточностями, недостатнє використання бухгалтерської та фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності.
III. Достатній (150-179)	150-159	Абітурієнт засвоїв достатньо повно програмний матеріал, володіє заходами економічного аналізу, дає змістовні відповіді з питань організації фінансової діяльності підприємств та ведення бухгалтерського обліку.
	160-169	Абітурієнт має конкретні базові знання фахових дисциплін, вміє проводити фінансові розрахунки, здійснювати оцінку фінансового стану підприємства, складати бухгалтерський баланс, відображати операції на рахунках бухгалтерського обліку.
	170-179	Абітурієнт має значні конкретні теоретичні знання з основ бухгалтерського обліку, фінансів та економіки підприємств. На достатньому рівні володіє методикою визначення основних фінансових та економічних показників, їх використання для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

IV. Високий (180-200)	180-189	Абітурієнт вільно володіє програмним матеріалом. Вміє правильно обчислювати та аналізувати всі необхідні показники фінансово-господарської діяльності підприємств, має значні конкретні базові знання з ведення бухгалтерського обліку, володіє заходами економічного аналізу.
	190-200	Абітурієнт володіє ґрунтовними теоретичними і практичними знаннями з фахових дисциплін. Вміє користуватися технікою фінансових розрахунків, оцінювати фінансовий стан підприємства та ефективність використання оборотних коштів, групувати засоби за складом і джерелами їх утворення, складати бухгалтерський баланс, відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції, розрахувати основні показники формування та використання виробничих фондів діяльності підприємства, визначити результати фінансово-економічної діяльності підприємства. Висловлює та аргументує власну думку щодо рішення практичного завдання, оцінює отриману інформацію.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

ЗРАЗОК

**УКРКООПСПІЛКА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора інституту

_____ В. А. Драбовська
« ____ » березня 2021 р

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора фахового Коледжу
економіки і права ВКІ

_____ Г.О. Мазур
« ____ » березня 2021 р.

Варіант № 1

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

з фахових випробувань для абітурієнтів, які вступають на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за спеціальністю: **075 Маркетинг**

1. Визначити сутність та порядок регулювання господарських зв'язків.
2. Пояснити відмінність одеколону від парфумів.
3. Мінімальна заробітна плата – це:
  1. Прожитковий мінімум працівника.
  2. Вартісна величина межі малозабезпеченості.
  3. Встановлений державою розмір заробітної плати, нижче якого не може провадитися оплата праці працівника.
  4. Правильної відповіді немає.

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____

_____
_____

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Апопій В.В., Організація торгівлі. Підручник, 2-ге вид., перероб. та доп., / В.В. Апопій, І.П. Міщук та ін.– К.: ЦНЛ, 2009.
2. Апопій В.В., Комерційна діяльність на ринку товарів та послуг: Підруч. / В.В. Апопій, Бабенко С.Г. та ін. – К.: НМЦ «Укоопосвіта» 2007.
3. Бабенко Н.І. Інтегрований курс підготовки продавців непродовольчих товарів: підручник. В 2-х кн. / Н.І. Бабенко – К.: Грамота, 2003.
4. Бабенко Н.І. Інтегрований курс підготовки продавця непродовольчих товарів. / Н.І. Бабенко, Л.В.Жарікова, Н.П. Ломакіна К., Грамота. 2003. –351с.
5. Байдакова Л.І. товарознавства: непродовольчі товари : взуттєві і хутряні вироби: Підруч. . / Л.І. Байдакова – К.: Вища школа, 2007. –183с.
6. Батутіна А.П. Товарознавча експертиза продовольчих товарів Навчальний посібник / А.П. Батутіна - Львів: ЛКА, 2004.
7. Беднарчук М.С. Товарознавство сировини матеріалів та засобів виробництва. Навчальний посібник. / М.С. Беднарчук К.: Центр навчальної літератури, 2006.
8. Бедрій Я.І. Основи охорони праці: Навч.посіб. / Я.І. Бедрій – Львів: «Магнолія 2006» 2010.
9. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник / В.І. Блонська, Т.Г. Васильців, С.С. Гринкевич, Н.М. Заярна, Я.Д. Качмарик, О.Ю. Масленніков, Н.Г. Міценко, І.А. Маринич, О.І. Ященко– Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 688 с.: іл. – ISBN 978-966-2025-21-7.
10. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки і підприємництва. / В.Я. Бобров К., Вища школа. 2003. –714 с.
11. Бойцова М. Оптова торгівля: організація та облік. / М. Бойцова – Х.: Фактор, 2003. – 100 с.
12. Бровко О.Г. Товарознавство. Продовольчі товари: Навч. посіб. /О.Г. Бровко, О.В. Булгакова, Г.С. Гордієнко та ін. – К.: Кондор, 2010.
13. Варналій З.С. Основи підприємницької діяльності / З.С. Варналій, В.О. Сизоненко - К.: Знання України. 2003. – 407 с.
14. Власова А.В.Основи товарознавства непродовольчих товарів. Навчальний посібник. / А.В. Власова – К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 208 с.
15. Войнаш Л.Г., Товарознавство продовольчих товарів. Ч. 1. /Л.Г. Войнаш, Л.І. Байдакова, О.Г. Діаніч та ін. – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
16. 16. Войнаш Л.Г., Товарознавство продовольчих товарів. Ч. 2. / Л.Г. Войнаш, Л.І. Байдакова, О.Г. Діаніч та ін. – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
17. Гандзюк М.П. Основи охорони праці: підручник / М.П. Гандзюк – К.: Каравела, 2005.
18. Голошубова Н.О. Організація торгівлі; Підруч. / Н.О. Голошубова – К.: КНЕУ, 2006.
19. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304с.: іл. – ISBN 978-966-364-0058-8.
20. Теоретичні основи товарознавства: підруч. / Ю. Т. Жук, В.А. Жук, В.В. Гаврилишин, В.С. Лукашов, Н.К. Кисляк, Н.Я. Орлова. – Львів: Компакт-ЛВ, 2009. – 480с.

21. Задорожний І.М. Продовольчі товари і продовольча сировина. Світове виробництво споживання, експорт, імпорт. Навчальний посібник / І.М. Задорожний Львів: ЛКА, 2002.
22. Іванілов О.С. Економіка підприємства. 2-ге вид. / О.С. Іванілов К.: Центр учбової літератури, 2011.
23. Козяр М.М. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення: Навч. посіб. / М.М. Козяр – К.: Кондор, 2011.
24. Кришемінська Л.Д. Інтегрований курс продавця продовольчих товарів / Л.Д. Кришемінська К.: Вікторія. 2001. – 383 с.
25. Кушнір М.К. Товарознавство непродовольчих товарів .ч.5 Навчальний посібник / М.К. Кушнір Львів: ЛКА, 2003.
26. Назаренко В.О. Формування якості товарів. Ч.1: навч.посіб. / В.О. Назаренко –К.: ЦУЛ, 2012. – 386 с.
27. Новак С.О. Робота на електронних контрольно-касових апаратах різних типів / С.О. Новак - Київ «Вікторія». 2003. – 157 с.
28. Комерційне товарознавство: Навчальний посібник/. В.А. Павлова, Г.А. Рижкова, Л.А. Гончар, В.М. Орлова, О.Р. Сергєєва, Кузьменко О.В.—К.:Кондор, 2012.—286 с.
29. Економіка підприємства: навчальний посібник / С.Ф. Покропивний, Г. О. Швиданенко, О. С. Федонін, В. М. Колот, І.А. Павленко— 3-е видання. — К.: КНЕУ, 2008. — 323 с.: іл. — ISBN 966-574-776-2.
30. Полікарпов І.С. Товарознавство та кодування непродовольчих товарів. / І.С.Полікарпов, Г.Ф. Пугачевський, Е.М. Стафанюк – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 1995.
31. Саркісян П.Г. Технологія торговельних процесів: Навч. посіб. / П.Г. Саркісян – К.: ЦУЛ, 2007.
32. Сирохман І.В. та ін. Товарознавство продовольчих товарів: Підручник, 4-е вид., перероблене і доповнене / І.В. Сирохман - К.: Лібра, 2007.
33. Сирохман І.В., Товарознавство продовольчих товарів. / І.В. Сирохман, І.М. Задорожний, П.Х. Понамарьов – К.: Лібра, 2008.
34. Сирохман Г.М. Організація і технологія торговельних процесів: Навч. посіб. / Г.М. Сирохман – Ужгород: Ліра, 2011.
35. Товарознавство непродовольчих товарів: Навчальний посібник. / Л.О. Радченко, Л.Д. Льовшина, М.П. Головка, О.В. М'ячиков, І.Ф. Мартишко – Х.: Світ книг, 2013. – 943 с.
36. Титаренко Л.Д. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів / Л.Д. Титаренко Навчальний посібник, Київ: Центр учбової літератури, 2006.